

apostolske gorečnosti in vneme za katoliško življenje, pravi „codex“ za duhovnike lavantinske škofije.

Geschichte der Musik in Wien. Von dr. Josef Mantuani. Erster Theil. Von der Römerzeit bis zum Tode des Kaisers Max. Mit vielen in den Text gedruckten Illustrationen und Notenbeispielen, zwei Tafeln und einem Anhang von 54 Musikstücken. Wien 1904. Druck und Verlag von Adolf Holzhausen, k. u. k. Hof- und Universitätsdruckerei. Vel. 40. Str. 458.

S posebnim ponosom smo vzeli v roke to izredno knjigo. Pisatelj je naš rojak, znan že po svojih glasbeno-zgodovinskih delih, in da je ravno Slovenec spisal zgodovino dunajske

G. pisatelj začenja z rimsko dōbo. Glasba starih Rimljanov, zlasti na dvoru Marka Avrelija, znanega cesarskega filozofa, daje pisatelju priložnost, da razpravlja o starorimskih godalih in pihalih, nato pa se bavi z glasbo prvih krščanskih časov. V markantnih potezah popisuje prehod od starorimske do prve krščanske kulture in glasbo kot izraz te nove omike. Petje, gledišče, narodne pesmi in umetno pesništvo cerkveno in posvetno, latinsko in nemško, krščansko in pogansko, mu dajejo dovolj priložnosti, da dobi gradivo tudi za splošnovažne kulturne sodbe. Zgodovinski viri se pomnožé od Rudolfa Habsburškega dalje. Ravno avstrijske dežele so ono torišče, na katerem se dajo zasledovati početki vseh vrst pesništva in glasbe — od pravljicne epike do cerkvene pesmi in

KRALJEVI GRAD WAWEL V KRAKOWU.

glasbe, nam je ravnotako v čast, kakor da je pred štirimi stoletji Ljubljčan Jurij Slatkonja kot dunajski škof reformiral glasbo na dvoru in v cerkvi.

Starinsko društvo dunajsko izdaja monumentalno delo „Geschichte der Stadt Wien“, in dr. Mantuani popisuje zgodovino dunajske glasbe, katere prvi del — do smrti cesarja Maksimilijana I. — je ravnokar izšel. Dr. Mantuani je pokazal v tej knjigi svoje silno obsežno zgodovinsko znanje, ki ni le strokovno glasbeno, ampak obsega ves kompleks kulturno-zgodovinskih vprašanj. Knjiga je osnovana na najširšem temelju in bo živo zanimala vsakega kulturnega zgodovinarja.

nežne lirike ali celo politične satire. Mnogo jako zanimivih podrobnosti za početke nemške pesniške umetnosti je tu nabranih, s katerimi se ne moremo obširneje baviti. A za nas je zanimiv tudi ta del, ker je vplival gotovo tudi na naše kraje in podal snov marsikateri pesmi, ki je nastala pri nas. Zanimive so latinske pesmi iz tega časa, n. pr.:

Ludunt super gramina
virgines decorae,
quorum nova carmina
dulci sonant ore...
Ergo nostra concio
psallat cum tripudio
dulci melodia...